

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

Вокальний та диригентський факультет
Кафедра оперної підготовки та музичної режисури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з наукової роботи
Скорик А. Я.

РЕЖИСУРА МУЗИЧНОГО ТЕАТРУ (ФАХ)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для аспірантів

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність: 026 «Сценічне мистецтво»

Освітній ступінь: третій освітньо-творчий рівень вищої освіти

Ступінь вищої освіти: «Доктор мистецтва»

Київ – 2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Режисура музичного театру (фах)**» (1-6 семестр) для третього освітньо-творчого ступеня «Доктор мистецтва» в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво». 21 с.

Укладач: **Даць І. В.**, професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, народна артистка України, професор;

Ільченко П. І., професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України, професор;

Шутько С. М., в.о. професора кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України, доцент.

Редактор-упорядник: **Касьянова О. В.**, професор кафедри оперної підготовки та музичної режисури НМАУ ім. П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України.

Рецензент: **Копиця М. Д.**, завідувача кафедрою історії української музики та музичної фольклористики НМАУ ім. П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства, професор, заслужений працівник освіти України.

Робочу програму з навчальної дисципліни затверджено на засіданні Науково-аналітичної ради Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського.

Протокол від 29.01.2021 року № 15 (1).

Голова Науково-аналітичної ради,

доктор мистецтвознавства, професор _____ Скорик А. Я.

Робочу програму з навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Гарант освітньо-творчої програми

доктор мистецтвознавства, в. о. доцента _____ Іванніков Т. П.

Робочу програму з навчальної дисципліни перевірено

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

кандидат мистецтвознавства, в. о. професора _____ Путятицька О. В.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво».

Протокол від «08» лютого 2021 року №5

©Даць І.В., Ільченко П.І., Шутько С.М., 2021 рік

© НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2021 рік

Обсяг курсу – 420
 Індивідуальні – 210
 Самостійні – 210
 Заліки, іспити

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Режисура музичного театру» (фах)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 14	02 «Культура і мистецтво» Спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»	Дисципліни, які забезпечують набуття практичних мистецьких компетентностей
Модулів – 3		
Змістових модулів – 6		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 2 семестр: ІНДЗ 1. 4 семестр: ІНДЗ 2. 6 семестр: ІНДЗ 3.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: третій освітньо-творчий рівень вищої освіти	Рік підготовки: 1-3й
Загальна кількість годин – 420		Семестр: 1-6й
Тижневих годин для денної форми навчання ¹ : <u>аудиторних</u> : 1,2 сем. - 3 години 3-6 сем. - 2 години <u>самостійної роботи</u> : 1,2 сем. - 3 години 3-6 сем. - 2 години		Індивідуальні: 210
		Самостійна робота: 210
		Індивідуальні завдання: виконання здійснюється за рахунок самостійної роботи
		Вид контролю: Залік: 3, 5 семестри Іспит: 2, 4, 6 семестри

¹ Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить: 210 год. (50%) до 210 год. (50%).

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «**Режисура музичного театру (фах)**» є процес інтерпретації та сценічного втілення оригінальної версії музично-театральної вистави в контексті професійної діяльності режисера музичного театру.

Місце дисципліни в програмі навчання:

Ключовий курс, що підсумовує процес професійної підготовки творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліни, що є підґрунтям для даного курсу:

ГЕ 2: Основна іноземна мова(англійська).

ФП 1: Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва.

ФП 2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст.

ЗП 1: Підготовка творчого мистецького проекту

ЗП 2: Інноваційні технології в мистецькій освіті.

ВВА 4: Актуальні проблеми аналізу музичного твору (теорія, методологія, практика).

ВВА 5: Інтерпретація музичного твору.

ВВА 8: Комунікаційні технології в сучасній музичній культурі України.

Дисципліни, що вивчаються на підґрунті даного курсу:

ПД 1: Підготовка науково-дослідного проекту.

ВВА 10: Комп'ютерне редагування музикознавчих текстів.

Мета: підвищення професійної майстерності режисера музичного театру у втіленні оригінальних творчих мистецьких проєктів із використанням сучасних науково-творчих досягнень.

Завдання:

з'ясування актуальності обраної проблематики на тлі соціокультурних викликів сьогодення, її відповідності потребам та інтересам сучасного глядача; проведення режисерського аналізу обраного твору, характеристика його музичного та драматургічного аспектів у контексті новітніх мистецтвознавчих досліджень; формування оригінального творчого задуму музично-театральної вистави крізь призму режисерських новацій у сучасному музичному театрі; режисерське втілення оригінальної версії вистави із застосуванням нового синтезу традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен:

знати:

- концепт сучасного розвитку музичного театру у новій парадигма-тиці культури і мистецтва;

- методологію режисерського аналізу обраного твору, спираючись на новітні дослідження і розробки;
- методологію створення режисерського задуму вистави на підставі сучасних здобутків світового та вітчизняного музичного театру;
- технологію режисерського втілення вистави з використанням оригінальних прийомів синтезування традиційних та інноваційних засобів сценічної виразності;

вміти:

- обирати для постановки актуальні твори високої художньої якості, співзвучні вирішенню проблем сьогодення, об'єктивно оцінювати творчі, технічні та матеріальні можливості їх реалізації;
- здійснювати режисерський аналіз обраного твору на підставі новітніх досліджень мистецького доробку композитора в контексті театральної естетики його часу, визначати фактори впливу на особливості музичної драматургії;
- генерувати оригінальні ідеї у створенні режисерського задуму музично-театральної вистави, переосмислюючи новаторські пошуки та експерименти сучасників, формулювати власне креативне бачення майбутнього мистецького проєкту з особистими характерними рисами;
- організовувати зусилля постановочної групи, творчого складу та допоміжних служб задля режисерського втілення та демонстрації оригінальної версії мистецького проєкту, забезпечення художньої цілісності вистави;

володіти професійними компетентностями:

- готовністю до встановлення причинно-наслідкових зв'язків між сучасними викликами розвитку суспільства та актуальністю обраної проблематики творчого мистецького проєкту;
- вмінням проводити режисерський аналіз музичної драматургії обраного твору, спираючись на новітні мистецтвознавчі досягнення, опрацювати літературно-іконографічні джерела в контексті його жанрово-стильової специфіки;
- змогою до створення оригінального режисерського задуму майбутнього мистецького проєкту на підставі творчого переосмислення новацій знакових постатей музичного театру сьогодення, до формування структури постановочного плану в контексті сучасної театральної естетики;
- спроможністю оперувати синтезом традиційних та інноваційних методів постановочної роботи в контексті різних режисерських напрямків і шкіл, їх сценічною реалізацією при втіленні та демонстрації власного творчого мистецького проєкту.

Програмний результат навчання:

- Здатність до створення на основі актуальної проблематики оригінальної режисерської версії творчого мистецького проєкту в контексті сучасної театральної естетики, його публічної демонстрації, інтегруючи новітні досягнення світового та вітчизняного музичного театру.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем «Режисура музичного театру» (фах)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН					
	Денна форма					
	Обсяг годин Загальний	Обсяг годин Аудиторних	у тому числі			
Теоретичні Лекції			Практичні Індивідуальні	Самостійна робота	Контрольний модуль	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ I. Специфіка режисерської діяльності в музичному театрі XXI століття						
Змістовний модуль 1. Вплив соціокультурних викликів сьогодення на режисерську практику в музичному театрі						
Тема 1. Транснаціоналізація та само-ідентифікація оперного мистецтва: пошуки гармонізації репертуарної політики	15	15	-	6	6	-
Тема 2. Опера як художній твір та мистецький продукт: спроби поєднання естетико-ціннісного та фінансово-економічного контенту	15	15	-	10	10	-
Тема 3. Функціонування оперного жанру під впливом шоу-бізнесу: оптимізація видовищного та драматургічного аспектів	15	15	-	6	6	-
Тема 4. Модернові трактування оперних творів: межі режисерської сумлінності	15	15	-	8	8	-
Разом за змістовним модулем 1	60	60		30	30	-
Змістовний модуль 2. Мобільність режисерської практики в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів.						
Тема 5. Режисерський концепт створення оперних вистав у контексті міжнародних мистецьких проєктів	30	30	-	14	10	
Тема 6. Специфіка режисерських підходів до фестивальних оперних проєктів	30	30	-	14	16	
Тема 7. Вплив інноваційних мультимедійних технологій на режисерські інтерпретації оперних вистав.	30	30	-	16	14	
Тема 8. Інтегративний характер режисерської діяльності в контексті тяжіння до неосинкретизму сучасних оперних вистав	30	30	-	16	10	
ІНДЗ 1	-	-	-	-	10	
Разом за змістовним модулем 2	120	120	-	60	60	
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I:	180	180	-	90	90	1

Назва змістових модулів і тем «Режисура музичного театру» (фах)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН					
	Денна форма					
	Обсяг годин Загальний	Обсяг годин Аудиторних	у тому числі			
			Теоретичні Лекції	Практичні Індивідуальні	Самостійна робота	Контрольний модуль
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ II. Формат діяльності режисера музичного театру сьогодення						
Змістовний модуль 3. Діалектична сутність режисерського аналізу як фундамент майбутнього режисерського задуму						
Тема 9. Вплив соціальної потреби суспільства на визначення актуальності майбутньої вистави. Сучасний погляд. Шляхи практичної реалізації	10	10	-	6	6	-
Тема 10. Науковий підхід до режисерського аналізу твору в контексті об'єктивного проникнення та розуміння авторського задуму	10	10	-	4	10	-
Тема 11. Сучасні напрацювання та інструментарій в оволодінні мистецтвом режисерського аналізу драматургії	10	10	-	4	6	-
Тема 12. Режисерський аналіз музичної драматургії як креативний прогноз творчого задуму майбутньої вистави	10	10	-	6	8	-
Разом за змістовним модулем 3	40	40		20	20	-
Змістовний модуль 4. Парадигма формування режисерського задуму						
Тема 13. Діалектичне опрацювання драматургії як основа задуму	20	20	-	10	8	-
Тема 14. Вплив соціокультурних реалій сьогодення та новітні засоби сценічної виразності при створенні пластично-просторової структури вистави	20	20	-	10	8	-
Тема 15. Роль інноваційного процесу у створенні системи образів в загальних координатах режисерського задуму мистецького проєкту	20	20	-	10	8	-
Тема 16. Напрацювання режисерських прийомів в стилях модерн та постмодерн в створенні мистецького проєкту	20	20	-	10	8	-
ІНДЗ 2.	-	-	-	-	8	-
Разом за змістовним модулем 4	80	80	-	40	40	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ II:	120	120	-	70	70	1

Назва змістових модулів і тем «Режисура музичного театру» (фах)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН					
	Денна форма					
	Обсяг годин Загальний	Обсяг годин Аудиторних	у тому числі			
			Теоретичні Лекції	Практичні Індивідуальні	Самостійна робота	Контрольний модуль
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ III. Алгоритм створення оперної вистави у новій парадигматиці музичного театру						
Змістовний модуль 5. Організаційно-постановочний концепт у режисерському втіленні вистави						
Тема 17. Організаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави — запорука її успішної реалізації та довгого сценічного життя	10	10	-	6	6	-
Тема 18. Інтерпретаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави у контексті розвитку перспективних напрямків музичного театру	10	10	-	4	10	-
Тема 19. Постановочний концепт режисерського підходу до втілення вистави у контексті співпраці постановочної групи, творчого складу та технічних служб — оптимальне забезпечення художньої цілісності вистави	10	10	-	4	6	-
Тема 20. Маркетингово-презентаційний аспект режисерського підходу до втілення оперної вистави як перспективна тенденція поєднання можливостей музичного театру і шоу-бізнесу	10	10	-	6	8	-
Разом за змістовним модулем 5	40	40		20	20	-
Змістовний модуль 6. Техніка управління видовищним синтезом						
Тема 21. Координація зусиль постановочної групи, виконавського складу і технічних служб під час прогонних та генеральної репетицій	20	20	-	10	8	-
Тема 22. Роль та місце режисера в координації управління видовищним синтезом під час здачі вистави	20	20	-	10	8	-
Тема 23. Технологія управління видовищним синтезом під час прем'єрного показу	20	20	-	10	8	-
Тема 24. Техніка управління видовищним синтезом під час подальшої репертуарної експлуатації вистави	20	20	-	10	8	-
ІНДЗ 3	-	-	-	-	8	-
Разом за змістовним модулем 6	80	80	-	40	40	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ III:	120	120	-	70	70	1
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ I-III:	420	420	-	210	210	3

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Модуль I. Специфіка режисерської діяльності в музичному театрі XXI ст.

4.1.1. Змістовний модуль 1.

Вплив соціокультурних викликів сьогодення на режисерську практику в музичному театрі

Тема 1. Транснаціоналізація та самоідентифікація оперного мистецтва: пошуки гармонізації репертуарної політики

Диспропорція зарубіжного репертуару, його домінуванням над вітчизняним в українському музичному театрі. Пріоритет виконання опер мовою оригіналу (італійською, французькою, німецькою, англійською) над україномовним контентом. Роль режисера у творенні сучасної української опери.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 2. Опера як художній твір та мистецький продукт: спроби поєднання естетико-ціннісного та фінансово-економічного контенту

Поступова зміна основного призначення музичного театру — від виховання і розвитку особистості до ринку театральних послуг. Зміщення акцентів у оперних виставах з драматургічного контенту на розважальний.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 3. Функціонування оперного жанру під впливом шоу-бізнесу: оптимізація видовищного та драматургічного аспектів

Надмірне застосування прийомів і засобів шоу-бізнесу в музичному театрі як наслідок надмірного психологічного навантаження особистості доби інформаційних технологій, пришвидшення темпоритмів життєдіяльності суспільства. Прояви негативної тенденції перетворення оперних творів із складними драматургічними колізіями на театралізовані шоу-видовища.

Необхідність пошуку оптимізації видовищної і драматургічної складової в оперних виставах, забезпечення єдності форми і змісту твору засобами режисерської виразності.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 4.

Модернові трактування оперних творів: межі режисерської сумлінності

Прояви негативної тенденції так званого “оновлення” старовинних та класичних оперних творів у модерновому та постмодерновому стилях всупереч концептуальному задуму композитора. Вульгаризація та дискредитація високого призначення трагедійних і драматичних творів спроможних завдяки катарсису, який переживає глядач, виховати у нього несприйняття негативних явищ в суспільстві, нищих вчинків персонажів.

Пошуки модернізації старовинних та класичних творів у контексті концептуального бачення композитора, вияв загальнолюдських, позачасових якостей персонажів, спроможних надихати сучасного глядача на наслідування благородних вчинків.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

4. 1. 2. Змістовний модуль 2.

Мобільність режисерської практики в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів

Тема 5. Режисерський концепт створення оперних вистав у контексті міжнародних проєктів

Міжнародна мобільність сучасного митця у сфері музичного театру в контексті створення мистецьких проєктів представниками різних країн, расових, національних, ментальних, релігійних, культурних особливостей. Необхідність врахування сучасним режисером означеної специфіки при підборі складу виконавців та інтерпретації музично-театрального твору задля забезпечення його художньої цілісності.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 6.

Специфіка режисерських підходів до фестивальних оперних проєктів

Інтенсивний розвиток фестивального руху у сфері музично-театрального мистецтва на порубіжжі ХХ-ХХІ століть.

Різновекторна спрямованість їх програм, обґрунтована пошуками новітніх режисерських підходів до інтерпретації оперних творів, використання інноваційних арт-технологій та сценічного дизайну, нового синтезу різноманітних засобів виразності з тяжінням до неосинкретизму.

Врахування творчого спрямування фестивалю, особливостей сценічної реалізації твору, інших вимог організаторів фестивалю в режисерських інтерпретаціях оперних вистав.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 7. Вплив інноваційних мультимедійних технологій на режисерські інтерпретації оперних вистав

Створення MTV-оперних вистав з органічним поєднанням реальних та віртуальних персонажів, мультимедійного сценографічного оформлення вистави — новітня та перспективна тенденція розвитку музичного театру сьогодення. Застосування різноманітних інноваційних арт-технологічних систем у режисерських пошуках знакових постатей світового та вітчизняного музичного театру.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 8. Інтегративний характер режисерської діяльності у контексті тяжіння сучасних оперних вистав до неосинкретизму

Дуалістичний характер режисерської діяльності у вирішенні оперних вистав сьогодення:

-інтегративний характер співпраці режисера з композитором, диригентом, сценографом, художником, хормейстером, балетмейстером, постановником пластичних та батальних сцен, виконавським складом та технічними службами;

-інтеграція засобів виразності різних видів мистецтв з науково-технологічними досягненнями в інтерпретації музичного твору.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

4. 2. МОДУЛЬ II. Формат діяльності режисера музичного театру сьогодення

4. 2. 1. Змістовний модуль 3.

Діалектична сутність режисерського аналізу як фундамент майбутнього режисерського задуму.

Тема 9. Вплив соціальної потреби суспільства на визначення актуальності майбутньої вистави. Сучасний погляд. Шляхи практичної реалізації

Глибоке вивчення соціокультурних суспільних процесів. Визначення їх впливу на мистецтво загалом та театральне зокрема. Коло проблем, як основа максимального охоплення реципієнтів. Співвідносність теми твору з сьогоденням, з запитами і потребами глядача доби інформаційного суспільства.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 10. Науковий підхід до режисерського аналізу твору у контексті об'єктивного проникнення та розуміння авторського задуму

Використання провідних театральних систем ХХ-ХХІ ст. для креативного режисерського аналізу. Використання особистого життєвого та емоційного досвіду при режисерському аналізі. Застосування новітніх відкриття у галузях філософії, психології, етики, естетики.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 11. Сучасні напрацювання та інструментарій в оволодінні мистецтвом режисерського аналізу драматургії

Залучення актуальних досліджень практиків театру до режисерського аналізу драматургії. Використання мультимедійних засобів в режисерському аналізі драматургії. Застосування напрацювань суміжних видів мистецтв.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 12. Режисерський аналіз музичної драматургії як креативний прогноз творчого задуму майбутньої вистави

Вплив запиту суспільства на визначення ідейно-тематичного комплексу вистави. Взаємозв'язок глядацького інтересу до вистави та креативності ідейно-тематичного аналізу. Значення креативного ідейно-тематичного аналізу на сучасне сприйняття вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

4. 2. 2. Змістовний модуль 4.

Парадигма формування режисерського задуму

Тема 13. Діалектичне опрацювання драматургії як основа задуму

Об'єктивний науково-дослідницький погляд на формування режисерського задуму вистави. Використання особистісних суб'єктивних якостей у режисерському задумі. Дослідження об'єктивно-суб'єктивних трансформацій. Парадигма формування надзавдання режисерського задуму.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 14.

Вплив соціокультурних реалій сьогодення та новітні засоби сценічної виразності при створенні пластично-просторової структури вистави

Формування факторів, що впливають на створення креативних варіантів пластично-просторової структури вистави. Ознайомлення з новітніми світовими напрацюваннями та вироблення власних засобів при формуванні пла-

стично-просторової структури вистави. Динамізація розвитку сценічного дійства у рамках створення композиції вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 15. Роль інноваційного процесу у створенні системи образів у загальних координатах режисерського задуму мистецького проєкту

Напрацювання новітніх технологій при побудові сценічного видовища. Шляхи реалізації надбань “нової доби” для сценографічно-образного вирішення вистави. Застосування психологічних прийомів впливу в контексті сучасних вимог в творчій співпраці з актором-співачком.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 16. Напрацювання режисерських прийомів в стилях модерн та постмодерн при створенні мистецького проєкту

Систематизація напрацьованого світового досвіду виражальних прийомів режисерського мистецтва. Варіативність нових режисерських прийомів в епоху модерного і постмодерного мистецтва. Стилізація, провокація, компіляція та інше, як шляхи пошуку модерних та постмодерних режисерських прийомів.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

4. 3. МОДУЛЬ III. Алгоритм створення оперної вистави у новій парадигматиці музичного театру

4. 3. 1. Змістовний модуль 5.

Організаційно-постановочний концепт у режисерському втіленні вистави

Тема 17. Організаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави — запорука її успішної реалізації та довгого сценічного життя

Розмаїття театральних форм організації випуску вистави вироблених практикою світового театру. Пошук та відбір найбільш життєздатних форм втілення для успішності майбутньої експлуатації вистави. Залучення допоміжних позатеатральних чинників для запоруки довгої сценічної експлуатації вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 18.

Інтерпретаційний концепт режисерського підходу до втілення вистави у контексті розвитку перспективних напрямків музичного театру

Місце та роль інтерпретаційної складової у створенні майбутньої вистави. Залучення сучасних життєвих реалій для вибору вектору інтерпретації музичної вистави. Прогнозування нових шляхів розвитку методики інтерпретування сценічного твору.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 19.

Постановочний концепт режисерського підходу до втілення вистави у контексті співпраці постановочної групи, творчого складу та технічних служб — оптимальне забезпечення художньої цілісності вистави

Постановочний концепт як основа художньої цілісності вистави. Інноваційні ідеї як складова співпраці режисера з постановочною групою. Новітні підходи до організації співпраці постановочно-виконавчого колективу на сучасному етапі творення вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 20. Маркетингово-презентаційний аспект режисерського підходу до втілення оперної вистави як перспективна тенденція поєднання можливостей музичного театру і шоу-бізнесу

Кросовери як одна з перспективних форм популяризації оперного мистецтва, співаків, інших знакових постатей музичного театру в контексті сучасних маркетингових технологій. Специфіка їх програм: поєднання непоєднуваного — цирку, спорту, оперного та естрадного співу, арт-технологій з елементами ландшафтного та сценічного дизайну. Напрацювання нових маркетингологічних форм при реалізації сучасного сценічного продукту.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

4. 3. 2. Змістовний модуль 6.

Техніка управління видовищним синтезом

Тема 21.

Координація зусиль постановочної групи, виконавського складу і технічних служб під час прогонних та генеральної репетицій

Форми та методи організаційного процесу на завершальному етапі випуску вистави. Творчий та організаційний контроль випуску вистави згідно режисерського задуму. Корекція та доопрацювання виявлених недоліків як шлях до досягнення художньої цілісності вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 22.

Роль та місце режисера в координації управління видовищним синтезом під час здачі вистави

Здача вистави як кульмінаційна точка заключного періоду роботи над виставою. Режисер — гарант та головний організатор органічності процесу здачі вистави. Об'єднання колективних зусиль задля встановлення творчо-художнього критерію майбутньої прем'єри.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 23.

Технологія управління видовищним синтезом під час прем'єрного показу

Прем'єра як кінцевий етап реалізації режисерського аналізу, задуму та втілення. Професійна компетенція режисера як передумова майбутньої успішності вистави. Контролююча функція режисера в об'єднанні зусиль творчо-постановочного колективу задля успішності прем'єри вистави.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

Тема 24.

Техніка управління видовищним синтезом під час подальшої репертуарної експлуатації вистави

Глядацька, громадська та театрознавча оцінка як основа для подальшого удосконалення вистави. Організація медійного висвітлення вистави для її популяризації. Гастрольна, фестивальна та конкурсна складова як розширення географії залучення глядача до вистави. Оновлення складу виконавців як запорука тривалого сценічного життя вистави в репертуарі театру.

Аналітичний розбір музично-театральних вистав у контексті означеної тематики.

5. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

2 семестр. ІНДЗ 1.

4 семестр. ІНДЗ 2.

6 семестр. ІНДЗ 3.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вербальний: розповідь-пояснення, бесіда, обговорення, навчальна дискусія.

Наочний: перегляд ілюстративних матеріалів (малюнків, графіків, ескізів, макетів, відеоматеріалів тощо).

Аналітичний: аналіз творів, аналіз партитури та клавіру, аналіз першоджерел та лібрето.

Проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації.

Практичний: виконання режисерських завдань, постановка та апробація режисерських епізодів, сцен, картин, репетиційний процес у контексті творчого мистецького проекту.

Експериментальне моделювання: режисерська побудова сценічної дії у контексті творчого мистецького проекту.

Мистецтвознавчі: жанровий, стилістичний, інтерпретаційний.

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Міжсесійний (поточний контроль)

Вербальний: експрес-опитування, контрольне опитування, співбесіда, колоквіум, тематична доповідь.

Наочний: захист ескізів, макету, документації з підготовки та випуску вистави.

Аналітичний: аналіз виконаних індивідуальних науково-дослідних завдань.

Практичний: демонстрація набутих навичок постановника, апробація власного режисерського стилю в контексті здачі окремих частин проекту.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Екзамен: аналітична, практична, експериментальна частини.

Захист індивідуальних науково-дослідних і творчих завдань, суголосних вимогам творчого мистецького проекту.

Критерії оцінювання

Презентація окремих частин творчого мистецького проекту в контексті власного експериментального моделювання.

Тематична доповідь при захисті індивідуальних науково-дослідних і творчих завдань, спрямованих на реалізацію творчого мистецького проекту.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акулов Е. А. Оперная музыка и сценическое действие. Москва; Екатеринбург: Кабинетный ученый, 2016. 388 с.
2. Александрова Е. И. Режиссер работает с хором. XX век. Москва : Культурная революция, 2013. 200 с.
3. Арановский М. Музыкальный текст: структура и свойства. Москва: Композитор, 1999. 342 с.
4. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво. Київ: НАККиМ, 2014. 143 с.
5. Вислова А. В. Русский театр на сломе эпох. Рубеж XX – XXI веков. Москва: Университетская книга, 2009. 272 с. :ил.
6. Гамалей Ю. В. Оперный и балетный спектакль: Связь музыки с постановкой. Санкт-Петербург : Композитор * Санкт-Петербург, 2014. 172 с.
7. Искусство режиссуры. XX век/ сост. С.К. Никулин, Л.А. Пачхадзе. Москва: Артист. Режиссер. Театр, 2008. 768 с.
8. Кнебель М. О Школа режиссуры Немировича-Данченко. Москва : РАТИ-ГИТИС, 2015. 221 с.
9. Колодуб О. Творчі принципи організації оперної вистави /Олександр Колодуб . Життя, творчість, спогади / авт. -упоряд. І. Колодуб. Київ: Музична Україна, 2006. С. 104 – 112.
10. Корнієнко Н. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ: Либідь 2007. 328 с.
11. Кристи Г. Работа Станиславского в оперном театре. Москва: Искусство, 1952. 281 с.
12. Курбас Л. Філософія театру / упоряд. М. Лабінський. Київ: Основи, 2001. 917 с.
13. Летичевська О. М. Хорове виконавство в оперній виставі: творчість Л.М. Венедиктова: моногр. Київ, 2018. 230 с. :іл.
14. Литвин Б. Мастерство режиссера: поиск образности. Психологические предпосылки и реализация. Пермь, 2000. 204 с.
15. Михайлова Н. М. Творчість і співтворчість у комунікативній системі режисер – хормейстер – актор // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2010. №2 (7). С. 91-95.
16. Михайлова Н. М. Трансформація ролівої функції хору у музичній виставі (на прикладі театральної практики останньої третини XX-початку XXI століть) : автореф. дис... канд. мистецтвознавства. 17.00.03 – музичне мистецтво / Харківський нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків, 201. 12 с.
17. Москаленко В. Г. Лекции по музыкальной интерпретации: учеб. пособие. Киев, 2012. 272 с.:ил.
18. Назайкинский Е. В. Стиль и жанр в музыке. Москва: Владос, 2003. 248 с.: нот.

19. Налётова И. Н. Опера как целое: системный поход. Кн. 1. Методология: моногр. Санкт-Петербург, Изд-во РГПУ им. А. И. Герцена, 2013. 185 с.
20. Нестьєва М. І. Режисер і композитор – однодумці чи супротивники? // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2012. №3 (16). С. 11 – 16.
21. Новые формы музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2006. Вып. 2. С. 151 – 262.
22. Новые формы современного музыкального театра // Антология музыкального театра московских композиторов (вторая половина XX века) Москва: Композитор, 2003. Вып. 1. С. 281 –348.
23. Парин А. В. Европейский оперный дневник. Москва: Аграф, 2007. 448 с.
24. Покровский Б. Введение в оперную режиссуру. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 88 с.
25. Покровский Б. Об оперной режиссуре. Москва: ВТО, 1973. 308 с.
26. Покровский Б. Путешествие в страну ОПЕРА. Москва: Современник, 2000. 238 с.
27. Покровский Б. Размышления об опере. Москва: Сов. композитор, 1979. 279 с.
28. Покровский Б. Ступени профессии. Москва: ВТО, 1984. 344 с.
29. Покровский Б. Что, для чего и как? Москва: Слово / Slovo, 2002. 312с: 400 ил.
30. Приходовская Е. А. Оперная драматургия. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2015. 88 с. :ил.
31. Ротбаум Л. Д. Опера и ее сценическое воплощение. Записки режиссера. Москва: Сов. композитор, 1980.262 с.
32. Сабина М. Д. Взаимодействие музыкального и драматического театров в XX веке: моногр. Москва: Композитор, 2003. 327 с.
33. Санникова Л. И. Художественный образ в сценографии. 2-е изд., испр. и доп. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2016. 144 с.: ил.
34. Станиславский – реформатор оперного искусства: материалы и документы / сост. Г. Кристи, О. Соболевская; Ю. Калашников. Москва: Музыка, 1983. 384 с.
35. Станішевський Ю. Національний академічний театр опери та балету України імені Тараса Шевченка: Історія і сучасність: моногр. Київ: Музична Україна, 2002. 736 с.:іл.
36. Станішевський Ю. О. Національна опера України. 2001-2011: моногр. Київ: Музична Україна, 2012. 304 с.
37. Станішевський Ю. О. Режисура в сучасному українському музичному театрі: моногр. Київ: Наукова думка, 1982. 278 с.
38. Степурко В. І. Аналіз музичних творів: навч. Посібник. Київ: НАКККІМ, 2020. 140 с.

39. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі: моногр. Харків, Акта, 2015. 380 с.

40. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття перша)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №2 (3). С. 58- 78.

41. Черкашина-Губаренко М. Р. Структурний аналіз оперного твору (стаття друга)// Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського: наук. журнал. Київ, 2009. №4 (5). С. 142- 153.

42. Ярустовский Б. М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 1. Москва: Музыка, 1971. 357 с.

43. Ярустовский Б. М. Очерки по драматургии оперы XX века. В 2-х кн. Кн. 2. Москва: Музыка, 1978. 261 с.:ил.

8. 1. Допоміжна

44.Баева А. А. Оперная драматургия конца XX века/ Баева А.А, Русская опера второй половины XX века. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. С. 107-132.

45.Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.1 (А-Л). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 240 с.: іл.

46. Безклубенко С. Мистецтво: терміни та поняття: енциклопед. вид. у 2т. Т.2 (М-Я). Київ: Ін-т культурології АМУ, 2008. 256 с.: іл.

47.Бояджиев Г. От Софокла до Брехта за сорок театральних вечеров. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2009. 420 с.

48.Вильсон Г. Психология артистической деятельности: Таланты и поклонники / пер.с англ. А.И. Блейз. Москва: Когито-Центр, 2001. 384 с.

49.Гозенпуд А. Оперный словарь. 2-е изд. перераб. и доп. Санкт-Петербург; Композитор * Санкт-Петербург, 2004. 632 с.. :ил.

50.Гончаренко С. С. О поэтике оперы. Новосибирск : Новосибирск. гос. консерватория (академия) имени М.И. Глинки, 2010. 260 с.:цв.вкл.

51.Касьянова О. В. Особливості інтерпретації танцю в сучасній оперній виставі // Часопис Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського : наук. журнал. Київ, 2011. № 2 (11). С. 118-122.

52.Кох И. Э. Основы сценического движения. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 2013. 512 с. :ил.

53.Кузнецов М. Мысль и слово в творчестве оперного актера. Москва: Музыка, 2004. 320 с.

54.Ливнев Д. Г. Сценическое перевоплощение (создание актерского образа). Москва: РАТИ-ГИТИС, 2012. 262 с.

55.Мерлин Б. Актерское мастерство. Теория и практика /пер. с англ. Харьков: Гуманитарный центр, 2017. 256 с.

56.Немеровский А. Б. Пластическая выразительность актера. Москва: РАТИ-ГИТИС, 2010. 256 с.

57.Опера. 123 либретто / авт.-сост. Е. А. Смирнова. Санкт-Петербург: Композитор * Санкт-Петербург, 2008. 288 с.: [40] л. портр.

58. Оперные либретто. Краткое изложение содержания опер. Москва: Музыка, 2010. 376 с.
59. Паві П. Словник театру / наук. ред. О. Клековкін. Львів, 2006. 640 с.
60. Павлюк Г. Ф. Оперы классического наследия. Ростов на Дону: Феникс, 2002. 320 с.
61. Рутберг И. Г. Движение и образ. Москва: Сов. Россия, 1981. 160 с.
62. Тышлер Д. А., Мовшович А. Д. Сценическое фехтование. Техника ведения боев, пластика движений и батальная режиссура. Москва: Академический Проект; Культура, 2011. 239 с.: цв. ил.
63. Хазанов А. Б. Заметки оперного хормейстера/ ред. - сост. Н. П. Королева, Н. Г. Шантырь, Москва: Московская консерватория, 2015. 148 с. : нот., ил.
64. Цодоков Е. Опера. Энциклопедический словарь. Москва: Композитор, 1999. 592 с.
65. Юдова-Романова К. В. Технічні засоби оформлення сценічного простору. Київ: КНУКіМ, 2017. 314 с.: іл.

8. 2. Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси з історії опери, театрального виконавства, новини сучасного театрального світу

1. <https://moderato.in.ua/>
2. <https://www.operabase.com/en>
3. <http://www.belcanto.ru/>
4. <http://www.operanews.com/>
5. <http://www.operamusic.ru/>
6. <http://www.operanews.ru/>
7. <http://ptj.spb.ru/>

Відео, аудіо, ілюстративні матеріали, електронні бібліографічні ресурси

8. <http://www.classicmus.ru/>
9. <http://intoclassics.net/>
10. <http://classic-online.ru/>

Публікації сучасних українських музикознавців, театрознавців, критиків та ін.

11. <http://mi-re.do.am/index/0-2>

З М І С Т

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	4
3. Структура навчальної дисципліни	6
4. Програма навчальної дисципліни.....	9
4. 1. Модуль 1. Специфіка режисерської діяльності в музичному театрі XXI ст.	9
4. 1. 1. Змістовний модуль 1. Вплив соціокультурних викликів сьогодення.....	9
на режисерську практику в музичному театрі	9
4. 1. 2. Змістовний модуль 2. Мобільність режисерської практики в умовах світових глобалізаційно-інтеграційних процесів	10
4. 2. МОДУЛЬ 2. Формат діяльності режисера музичного театру сьогодення.....	11
4. 2. 1. Змістовний модуль 3. Діалектична сутність режисерського аналізу як фундамент майбутнього режисерського задуму.	11
4. 2. 2. Змістовний модуль 4. Парадигма формування режисерського задуму	12
4. 3. МОДУЛЬ 3. Алгоритм створення оперної вистави у новій парадигматиці музичного театру.....	13
4. 3. 1. Змістовний модуль 5. Організаційно-постановочний концепт у режисерському втіленні вистави	13
4. 3. 2. Змістовний модуль 6. Техніка управління видовищним синтезом	14
5. Індивідуальні завдання	15
6. Методи навчання	16
7. Методи контролю.....	16
Форма підсумкового контролю успішності навчання.....	16
Критерії оцінювання	16
8. Рекомендована література.....	17
8. 1. Допоміжна.....	19
8. 2. Інформаційні ресурси	20